

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार

वर्ष २, अंक ४३(६)]

गुरुवार, मार्च १०, २०११/फाल्गुन १९, शके १९३२

|पृष्ठे १९, किंमत : रुपये २०.००

असाधारण क्रमांक १४

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यापालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम.

अनुक्रमणिका

सन २०११ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक १०.—मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९, नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम, १९४८ आणि महाराष्ट्र नगरपालिका, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ यांमध्ये आणखी सुधारणा करण्यासाठी अध्यादेश

पृष्ठे

१९२

नगरविकास विभाग

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक २० मार्च २०११.

MAHARASHTRA ORDINANCE No. X OF 2011.

AN ORDINANCE

FURTHER TO AMEND THE MUMBAI MUNICIPAL CORPORATION ACT, THE BOMBAY PROVINCIAL MUNICIPAL CORPORATIONS ACT, 1949, THE CITY OF NAGPUR CORPORATION ACT, 1948 AND THE MAHARASHTRA MUNICIPAL COUNCILS, NAGAR PANCHAYATS AND INDUSTRIAL TOWNSHIPS ACT, 1965

सन २०११ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक १०.

मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९, नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम, १९४८ आणि महाराष्ट्र नगरपालिका, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ यांमध्ये आणखी सुधारणा करण्यासाठी अध्यादेश.

(१)

ज्याअर्थी, राज्य विधलमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नाही :

आणि ज्याअर्थी, यात यापुढे दिसेल त्या प्रजेजनांसाठी, महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी, मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९, नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम, १९४८ आणि महाराष्ट्र नगरपरिषद, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ यामध्ये आणखी सुधारणा करण्यासाठी तात्काळ कार्यवाही करणे जीमुळे आवश्यक काय अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्याबद्दल त्यांची खात्री पटली आहे :

१८८८
या मुंबई
३.
१९४९
या मुंबई
५९.
१९५० ची
महानगरपालिका
व नगर
२.
१९६५ च.
न. ४०.

त्याअर्थी, आता, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २१३ च्या खंड (१) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्राचे राज्यपाल, याद्वारे, पुढील अध्यादेश प्रख्यापित करित आहेत :-

प्रकरण एक

प्रारंभिक

- संक्षेप नाव व प्रारंभ. १. (१) या अध्यादेशास, महाराष्ट्र महानगरपालिका आणि नगरपरिषदा (सुधारणा) अध्यादेश, २०११ असे म्हणावे.
- (२) ती, तात्काळ अंमलात येईल.

प्रकरण दोन

मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाची सुधारणा

- सं. १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १२८ च्या सुधारणा २. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या (यात यापुढे या प्रकरणात ज्याचा निवेश "मुंबई महानगरपालिका अधिनियम" असे करण्यात आला आहे), याच्या कलम १२८ मधील पोट-कलम (३) ऐवजी पुढील पोट-कलम दाखल करण्यात येईल :-
- "(३) पोट-कलम (१) व (२) यांमध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, महानगरपालिकेस, सरकारी वर्ष २०१०-२०११ व २०११-२०१२ या दरम्यान, कोणत्याही वेळी, इतरतोच्या जिन्या जमिनीच्या अथवा तिच्या भागाच्या वापरकर्त्यांच्या निरनिराळ्या प्रवर्गांकरिता, प्रत्येक उक्त दोन वर्षांसाठी स्वतंत्रपणे मालमत्ता करांचे दर निर्धारित करता येतील, मालमत्ता करांचे असे निर्धारित केलेले दर त्या दोन वर्षांच्या १ एप्रिल पासून अंमलात येतील आणि तेव्हापासून ते अंमलात आले असल्याचे मानण्यात येईल आणि उक्त दोन वर्षांसाठीचे कर, अशा निर्धारित केलेल्या दराने बसविण्यायोग्य व देय असतील."

सं. १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ च्या कलम १२८ च्या सुधारणा

३. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम १४०अ मध्ये,—

(१) पोट-कलम (१) मधील,—

(क) पहिल्या परंतुकांनंतर पुढील परंतुक समाविष्ट करण्यात येईल :-

“ तरतू आणखी असे को, ज्या कोणत्याही निवासो किंवा अनिवासी इमारतीच्या किंवा तिच्या भागाच्या बाबतीतील भावामत्ता कर हा, संमत निर्धारणांमधील आकार (जिंक अन्ड क्लॉसर्स आकार) नग त्या कोणत्याही नावाने संबोधला गेला असले, विचारात घेऊन आलेल्या वार्षिक भाडे मूल्याच्या आधारे बसविलेला असले अशा इमारती व तिच्या भागाच्या संबंधात, पोट-कलम (१) च्या पहिल्या परंतुकाच्या प्रयोजनार्थ, अशा लागतपूर्वीच्या वर्षांमध्ये बसविण्यायोग्य असलेला असा मालमत्ता कर हा, अशा इमारत किंवा तिच्या भागाचा स्वतः भांगवटा करीत असल्याप्रमाणे आणि त्या निर्धारण पुस्तकात नोंद घेतली असल्याप्रमाणे, निश्चित करणे आयुक्तास विधीसममत असले : ”;

(ख) दुसऱ्या परंतुकातील “ आणखी असे को ” या मजकुराऐवजी “ तसेच ” हा मजकूर घालून करण्यात येईल .

(२) पोट-कलम (२) मधील पुढील पोट-कलम राखून करण्यात येईल :-

“ (२) कलम १३९ अ च्या पोट कलम (४) मध्ये किंवा या अर्थानियमाच्या अन्य कोणत्याही तरतूदींमध्ये किंवा महानगरपालिकेने भांडवली मूल्याच्या आधारे मालमत्ता कर बसविण्याचा पद्धतीचा स्वीकार करण्यासाठी संमत केलेला ठरव, कोणताही असल्यास, त्यामध्ये, काहीही अंतर्भूत असले तरी, मात्र कलम १५४अ च्या तरतूदींना अर्धीन राहून, महाराष्ट्र महानगरपालिका व नगरपरिषदा (तिसरी सुधारणा) अधिनियम, २०१० याचे कलम ३ अंमलाने योग्याच्या दिनांकाने म्हणजेच दिनांक २६ ऑगस्ट २०१० रोजी भांडवली मूल्य निश्चित करण्याचे प्रक्रीये चालू असलेल्या इमारती व जांमनी यांच्या संबंधात, ते अशा रितीने निश्चित होईल, अशा इमारती व जांमनी यांच्या संबंधात बसविण्यायोग्य व देय असलेला मालमत्ता कर हा, मागील वर्षांमध्ये, म्हणजेच १ एप्रिल २००९ रोजी सुरू होणाऱ्या वर्षांकरिता आणि ३१ मार्च २०१० रोजी संपल्या वर्षांकरिता बसविण्यायोग्य व देय असलेल्या कराच्या रकमेइतका तात्पुरता असले ; आणि वर्ष २०१०-२०११ व २०११-२०१२ या प्रत्येक वर्षासाठी असा तात्पुरता कर हा, अशा प्रत्येक वर्षासाठी स्वतंत्राणे बजावण्यात येईल अशा तात्पुरत्या विलानुसार बसविण्यायोग्य व देय असले. तथापि, असे असले तरी, संबंधित इमारतीचे व जांमनीचे भांडवली मूल्य निश्चित झाल्यावर, मालमत्ता कराच्या निर्धारणाचे भांडवली मूल्यावर आधारित एक अंतिम बिल त्यानंतर उपरोक्तप्रमाणे अशा प्रत्येक वर्षासाठी बजावण्यात येईल. अशा अंतिम निर्धारणानंतर, निर्धारितो अर्धक रक्कम भरली आहे असे आढळून आले तर, कलम १७९ मध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, अशा अर्धक रक्कम, अंतिम बिल बजावल्याच्या दिनांकापासून तीन महिन्यांच्या अंत, आणि कलम २१७ च्या पोट-कलम (५) च्या पहिल्या परंतुकाख्ये तरतूद केल्याप्रमाणे अशा दिनांकापासून व्याजासह, परत करण्यात येईल किंवा निर्धारितो संमतो मिळवून, पुढील वर्षाच्या मालमत्ता कराच्या देय रक्कमेचे, कोणताही असल्यास, प्रदान म्हणून ती रक्कम समायोजित करण्यात येईल; आणि अंतिम निर्धारणानंतर कराची रक्कम ही निर्धारितोने यापूर्वीचा भरलेल्या कराच्या रकमेपेक्षा अधिक असले तर, त्यातील कराचा रक्कम निर्धारितोकरून वसूल करण्यात येईल.”

अन १८८८ च
मुंबई अधिनियम
क्रमांक ३ याच्या
कलम १५४अ
चा सुधारणा.

४. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम १५४ अ एवजी पट्टील कलम दाखल करण्यात येईल. —

विधायक
प्रस्तावित पांडवली
मुंबई तालुक्यात
निश्चित.

“ १५४ अ. कलम १५४ मध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, वर्ष २००९-२०१० या सरकारी वर्षाकरिता, कोणत्याही इमारतीचे किंवा जमिनीचे किंवा तिच्या भागाचे पट्टीयोग्य मूल्य हे, सरकारी वर्ष २०१०-२०११ आणि २०११-२०१२ यासाठी अशा इमारतीचे किंवा जमिनीचे २०१०-२०११ आणि २०११-२०१२ या सरकारी वर्षांच्या बाबतीत तात्पुरते भांडवली मूल्य असले आणि असे तात्पुरते भांडवली मूल्य हे, त्यांचे अंतिम भांडवली मूल्य निश्चित होईपर्यंत ते या अधिनियमाच्या तरतुदीअन्वये वैधरीतीने व कायदेशीरपणे निश्चित केलेले भांडवली मूल्य असल्याचे मानण्यात येईल ; आणि या अधिनियमाच्या तरतुदीअन्वये ठेवलेल्या निर्धारण पुस्तकाच्या प्रयोजनार्थ, आयुक्ताने, पट्टीयोग्य मूल्य हे तात्पुरते भांडवली मूल्य आहे असे समजणे विधिसंमत असले ; आणि कलम १४०अ च्या पोट-कलम (१) अन्वये, बजावण्यात आलेले मान्यमत्ता कराच बोल हे या अधिनियमाच्या तरतुदीअन्वये वैधरीतीने व कायदेशीरपणे बजावण्यात आले असल्याचे मानण्यात येईल.”

अन १८८८ च
मुंबई अधिनियम
क्रमांक ३ याच्या
कलम १७२
च्या एवजी यदली
कलम दाखल
करणे.

५. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम १७२ एवजी पट्टील कलम दाखल करण्यात येईल :-

पाणी का व
पाणी आकार
आणि
मलनिस्सारण
कर व
मलनिस्सारण
आकार याचे
नियम आणि
त्याची सुधारणा.

“ १७२. (१) महाराष्ट्र महानगरपालिका आणि नगरपरिषदा (सुधारणा) अध्यादेश, २०११ द्वारे सुधारणा केलेल्या कलम १४०अ आणि कलम १५४अ च्या तरतुदी २०१०-२०११ आणि २०११-२०१२ या वर्षाकरिता पाणजेकर च पाणी आकार आणि मलनिस्सारण कर व मलनिस्सारण आकार बसविण्याच्या प्रयोजनासाठी वांग्य त्या फेरफारासह लागू करण्यात येतील.

(२) स्थायी समितीस, कलम १६१ व १७० अन्वये (दोन्हीसह) करण्यात आलेल्या किंवा करण्यात आले असल्याचे मानण्यात आलेल्या कोणत्याही नियमांमध्ये, वेळोवेळी, भर घालता येईल, सुधारणा करता येईल किंवा ते विखंडित करता येतील. परंतु, या नियमांचो कोणतीही सुधारणा हो, पोट-कलम (१) च्या तरतुदींना अघोन राहून या प्रयोजनासाठी समितीने नियुक्त केलेल्या दिनांकास अंमलात येईल, तथापि, असा दिनांक हा, अशी सुधारणा करण्याचा निर्णय स्थायी समितीने ज्या सरकारी वर्षात घेतला असेल त्या सरकारी वर्षाच्या १ एप्रिल पूर्वीचा असणार नाही :

परंतु, २०१०-२०११ आणि २०११-२०१२ या सरकारात वर्षाकरिता निश्चित केलेले नियम हे, प्रत्येक संबंधित सरकारी वर्षांच्या पहिल्या दिवशी अंमलात येतील.”

२०११
चा
वर्ष.
अध्या.
१०.

६. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम २१६ अ नंतर पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम २१६ अ यामध्ये जोर

“ २१६ब. या अधिनियमात किंवा त्याखाली करण्यात आलेल्या निघातत पुढीलप्रमाणे काहीही अंतर्भूत असले तरी, या प्रकरणाअन्वये बसविण्यायोग्य असलेले कोणतेही कर किंवा फी यांचा भरणा करण्यास पात्र असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीचे कोणत्याही कारणास्तव, जर कोणत्याही वर्षातील कर निर्धारण केले गेले नसेल तर, अत्युक्तस, ज्या दिनांकास तो व्यक्ती, आकारणी करण्यदास पात्र झालो असून त्या दिनांकापासून सहा वर्षांच्या आत, कोणत्याही बळी, अशा व्यक्तीवर कराची आणि देश फीची आकारणी करणारी नोंदीस बनावता येईल ; आणि अशा नोंदीस बजावल्याच्या दिनांकापासून १० दिवसांच्या आत तौद्दार त्यावरिल प्रदानाची भागणी करता येईल आणि या अधिनियमाच्या आणि त्याखाली करण्यात आलेल्या निघमांच्या तरतुदी, शक्य असले तथवर, ज्या वर्षात कराचा किंवा फीचा संबंध येतो त्या वर्षात अशी आकारणी करण्यात आली होती असे समजून, लागू करण्यात येतील.”

जरी कोणत्याही शासने तसेच अशा प्रकरणांमध्ये आकारणी करण्याची आधीच

७. मुंबई महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम २१९अ मध्ये “ २०१० ” या मजकुरानंतर, पुढील मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल :-

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम २१९ अ च्या सुधारणे

२०११ चा महा मध्या १०.

“ किंवा यथास्थिती, महाराष्ट्र महानगरपालिका व नगरपालिका (सुधारणा) अध्यादेश २०११.”

प्रकरण तीन

मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम १९४९ याची सुधारणा

१९४९ चा मुंबई अधिनियम ५९. ८. मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ (यात, यापुढे या प्रकरणात ज्याचा निर्देश “ प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियम ” असा करण्यात आला आहे), याच्या कलम १२९ मधील, पाठ-कलम (२) मध्ये,--

सन १९४९ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ५९ याच्या कलम १२९ च्या सुधारणे

(क) पहिल्या परंतुकानंतर पुढील परंतुक समाविष्ट करण्यात येईल :

“ परंतु आपणही असे को, ज्या कोणत्याही निघासो किंवा अनियमी इमारतीच्या किंवा तिच्या भागाच्या बाबतीतील भावमत्ता कर हा, संमतो-नि-परवर्तनी आकार (लिक्ड अँड लायसन्स आकार) मग तो कोणत्याही नावाने संबोधला गेला असले, विचरणात घेऊन आलेल्या वार्षिक भाडे मूल्याच्या आधारे वसूलिला असेल अशा इमारती व तिच्या भागाच्या संबंधित, पाठ-कलम (१) च्या पहिल्या परंतुकाच्या प्रयोजनार्थ, अशा लागतपूर्वीच्या वर्षांपध्ये बसविण्यायोग्य असलेला असा मालमत्ता कर हा, अशी इमारत किंवा तिच्या भागाचा मूल्य: भागवटा करीत असल्याप्रमाणे अर्जा तशी निर्धारण पुस्तकात नोंद घेतली असल्याप्रमाणे, निश्चित करणे आवृत्तास विधिसेमत असेल :” ;

(ख) दुसऱ्या परंतुकातील “ आपणही असे को ” या मजकुराऐवजी “ तसेच ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

सन १९४९ चा
मुंबई
आधीनचा
क्रमांक ५९
द्वारा केल्या
१२९ रक
समाविष्ट
कराचा.

१. प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम १२९ एक नंतर पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :-

भांडवल
मूल्यावरील
मालमत्ता कराचा
आधारी
संक्रमण कालीन
तरतूदो.

“ १२९-२क. — (१) या अधिनियमाच्या अन्य कोणत्याही तरतुदींमध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, जेथे इमारतीच्या व जमिनीच्या भांडवली मूल्याच्या आधारे, शहरातील इमारती व जमिनी यांचेर मालमत्ता कर बसविण्याचे पद्धतीचा स्वीकार करण्यासाठी महानगरपालिकेने ठराव संमत केला असेल तेथे, ज्या सरकारने वर्षात इमारतीच्या व जमिनीच्या भांडवली मूल्याच्या आधारे, असा कर बसविला असेल त्या वर्षात पुढील तरतुदी लागू होतील :-

(एक) शहरातील इमारती व जमिनी यांचे भांडवली मूल्य निश्चित करण्यात येईपर्यंत, अशा इमारती व जमिनी यांच्या संबंधात बसविण्यायोग्य आणि देव असलेला मालमत्ता कर हा, तात्पुरत्या स्वरूपात, मागील वर्षामध्ये बसविण्यायोग्य व देव असलेल्या कराच्या रकमेइतका असेल ; आणि तदनुसार महानगरपालिकेने, त्या कराकरिता तात्पुरते बील बजावणे विधिसंमत असेल ;

(दोन) इमारतीचे व जमिनीचे भांडवली मूल्य निश्चित केल्यानंतर, महानगरपालिकेने मालमत्ता कराच्या आकारणीचे अंतिम बील बजाविले ;

(तेज) अशा अंतिम निर्धारणानंतर, निर्धारिताने अधिक रक्कम भरली आहे असे आढळून आले तर, अशा अधिक रक्कम, अंतिम बील बजावल्याच्या दिनांकापासून तीन महिन्यांच्या आत, अंतिम बिलाच्या दिनांकापासून व्याजसह, परत करण्यात येईल किंवा निर्धारितोची संमती मिळवून, पुढील वर्षाच्या मालमत्ता कराच्या देय रक्कमेचे, कोणत्याही असल्याय, प्रदान म्हणून ती रक्कम समायांजत करण्यात येईल ; आणि अंतिम निर्धारणानंतर कराचे रक्कम ही निर्धारिताने यापूर्वीच भरलेल्या कराच्या रकमेपेक्षा अधिक असेल तर, त्यातील फरकाने रक्कम निर्धारितोकडेन घेऊन करण्यात येईल.

(२) महानगरपालिकेने, ज्या सरकारने वर्षामध्ये, भांडवली मूल्याच्या आधारे इमारती व जमिनीवर मालमत्ता कर बसविण्याचे ठरविले ते सरकारने वर्षे समाप्त झाल्यावर, या कलमाच्या तरतुदी, अंमलात अस्तित्वाचे बंद होईल.”

सन १९४९ चा
मुंबई
आधीनचा
क्रमांक ५९
द्वारा केल्या
१५० रक
समाविष्ट
कराचा.

२०. प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम १५० नंतर पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :-

“१५० क. या अधिनियमात किंवा त्याखाली करण्यात आलेल्या नियमात एतद्विरुद्ध काहीही अंतर्भूत असले तरी, या प्रकरणाअन्वये परंतुकायदांचे असलेले कोणतेही कर किंवा फी वगैरे धरणा करण्यात यावू शकतील असेल त्या अंतर्भूत कोणत्याही करणास्तव, जर कोणत्याही वर्षातील कर निधीसंग केली गेले नसतील तर, आयुक्तास, ज्या दिनांकास ही धरणी, आकारणी करण्यास पात्र झाली असेल त्या दिनांकापासून सहा वर्षांच्या आत, कोणत्याही वेळी, अशा व्यक्तीवर कराची आणि ऐंज फीची आकारणी करणारी नोंदीस द्यावयाची येईल ; अशा अशी नोंदीस द्यावयाच्या दिनांकापासून १५ दिवसांच्या आत नोंदरे त्यावेळेस प्रदानाची मागणी करता येईल आणि या अधिनियमाच्या अन्वये त्यासाठी करण्यात आलेल्या नियमांच्या तरतुदी, शक्य असले तसेच, ज्या वर्षात कराचा किंवा फीचा महंघ यत्ना त्या वर्षात अशा आकारणी करण्यात आली होते असे समजून, लागू करण्यात येतील.”

या विवेकात असे नमूद आहे की कोणत्याही करणाच्या आकारणी करण्यास पात्र झाल्याची नोंदीस द्यावयाची येईल.

प्रकरण चार

नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम, १९४८ याची सुधारणा

१९५० चा नव्याप्रकारे बनविलेला २

११. नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम, १९४८ (यात यापुढे, या प्रकरणात ज्याचं निर्देश “नागपूर महानगरपालिका अधिनियम” असा करण्यात आला आहे), याच्या कलम ११५क मधील, पाठ कलम (२) मध्ये,

मन १९५० चा नव्याप्रकारे बनविलेला २ कलम ११५क मधील पाठ कलम ११५क मधील सुधारणा.

(क) पहिल्या परंतुकांतर पुढील परंतुक समाविष्ट करण्यात येईल :-

“परंतु आणखी असे की, ज्या कोणत्याही निवासी किंवा श्रमिधरसो इमारतीच्या किंवा तिच्या भागाच्या बाबतीतील मालमत्ता कर हा, शेतती-नि-पर-दालने, ग्राऊन्ड (लिक्व् अँड लायसन्स अफकार) मग तो कोणत्याही नावाने संबोधला गेला असून, विचारात घेऊन आलेल्या वार्षिक भाडे मूल्याच्या आधारे बसविला असून अशा दमरती व तिच्या भागाच्या संबंधात, पाट-कलम (१) च्या पहिल्या परंतुकाच्या प्रयोगाने, अशा लगनपूर्वीच्या वर्षांमध्ये बसविण्यायोग्य असलेले असा मालमत्ता कर हा, अशा इमारत किंवा तिच्या भागाचा स्वतः भोगवटा करीत असल्याप्रमाणे आणि तशा शिधरण पुस्तकात नोंद घेतली असल्याप्रमाणे, निश्चित करणे आयुक्तास विधिसंगत असले :” ;

(ग) दुसऱ्या परंतुकातील “अन्वये असे की” या मजकुरापासून “तसेच” हा मजकूर दखल करण्यात येईल.

१२. नागपूर महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम ११५कक नंतर पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :-

मन १९५० चा नव्याप्रकारे बनविलेला २ कलम ११५कक मधील पाठ कलम ११५कक मधील समाविष्ट करणे.

“११५ ककक. (१) या अधिनियमाच्या अन्य कोणत्याही तरतुदींमध्ये जाहीर अंतर्भूत असले तरी, जेथे इमारतीच्या व जमीनीच्या भांडवली मूल्याच्या आधारे, शहरातील इमारती व जमीनी शिधर मालमत्ता कर बसविण्याच्या पद्धतीचे स्वीकार करणारांसाठी महानगरपालिकेने ठराव संमत केला असले तसे, ज्या सरकारने वर्षात दमरतीच्या व जमीनीच्या भांडवली मूल्याच्या आधारे, असा कर बसविला असले त्या वर्षात पुढील तरतुदी लागू होतील :

पांडवानी मूल्यावरील मालमत्ता कराचा बाबतीत संकलनकालांत तरतुदी

(एक) शहरातील इमारती व जमिनी यांचे भांडवली मूल्य निश्चित करण्यात येईल तर, अशा इमारती व जमिनी यांच्या संबंधाने बसविण्यायोग्य व देय असलेल्या मालमत्ता कर हा, नागरिकांच्या स्थानान्तरण, भागील वर्षांमध्ये, बसविण्यायोग्य व देय असलेल्या कराच्या रकमेइतका असेल ; आणि तरतुसर महानगरपालिका, ज्या कराधारिता नागरिके वीत बजावणे विधिमान्त असेल ;

(दोन) इमारतीचे व जमिनीचे भांडवली मूल्य निश्चित केल्यानंतर महानगरपालिका, मालमत्ता करच्या आधाराशीचे अंतिम वीत बजावतील ;

(तीन) अशा अंतिम निर्धारणानंतर, निर्धारिताने अधिक रक्कम भरली आहे असे आढळून आले तर, अशी अधिक रक्कम, अंतिम वीत बजावण्याचा दिनांकापासून तीन महिन्यांच्या आत, अंतिम विलाच्या दिनांकापासून ज्याप्रसंग परत परण्यात येईल किंवा निर्धारितोची समती मिळवून, पुढील वर्षांच्या मालमत्ता कराच्या देय रकमेचे, कोणतोही असल्यास, प्रदान म्हणून ती रक्कम समाविष्ट करण्यात येईल ; आणि अंतिम निर्धारणानंतर कराची रक्कम ही निर्धारिताने यापूर्वीच भरलेल्या कराच्या रकमेपेक्षा अधिक असेल तर, त्यातील कराची रक्कम निर्धारितोकडून वसूल करण्यात येईल.

(२) महानगरपालिका, ज्या सरकारो वर्षांमध्ये, भांडवली मूल्यांच्या आधारे इमारती व जमिनीवर मालमत्ता कर बसविण्याचे ठरविले ते सरकारी वर्षे समाप्त झाल्यावर, या कलमच्या तरतुदी, अंमलात असण्याचे बंद होईल.”

मन १९५० चा
मध्यप्राल व
वन्तड अधिनियम
क्रमांक २
धामधटे कलम
१२५ ख
सर्मावाट
करणे.

१३. नागपूर महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम १२५ क नंतर पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :-

जर निर्धारण
जाले असेल
अशा
प्रकरणांमध्ये
आकारणी
करण्याच्या
आधकार.

“ १२५ ख. या अधिनियमाने किंवा त्याखाली करण्यात आलेल्या नियमात आढळून येईल की, कोणताही अंतर्गत असलेला तरी, या प्रकरणांमध्ये बसविण्यायोग्य असलेले कोणतोही कर किंवा फी यांचा भरणा करण्यास यात्र असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीचे कोणत्याही कारणास्तव, जर कोणत्याही वर्षातील कर निर्धारण केले गेले नसेल तर, आयुक्ताने, ज्या दिनांकास ती व्यक्ती, आकारणी करण्यास पात्र झाली असेल त्या दिनांकापासून सहा वर्षांच्या आत, कोणत्याही वेळी, अशा व्यक्तीवर कराची आणि देय फीची आकारणी करणारी नोंदीस बजावत, येईल ; आणि अशा नोंदीस बजावल्यास, दिनांकापासून १५ दिवसांच्या आत तीक्ष्ण तपासलेले प्रदानाची मागणी करता येईल आणि या अधिनियमाच्या आणि त्याखाली करण्यात आलेल्या नियमांचे तरतुदी, शक्य असेल तेव्हा, ज्या वर्षीत कराचा किंवा फीचा संबंध येतो त्या वर्षीत अशी आकारणी करण्यात आलेली असे समजून, लागू करण्यात येईल.”

प्रकरण पाच

महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती व आंदोलिक नगरी अधिनियम, १९६५ याची सुधारणा.

१९६५ च.
महारा.
६०

१४. महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगर पंचायती आणि आंदोलिक नगरी अधिनियम, १९६५ (यात भाषुंडे या प्रकरणात ज्याचा निर्देश "नगरपरिषदा अधिनियम" असा करण्यात आला आहे), याच्या कलम २०५ मधील, फाट कलम (४) मध्ये, -

नम १९६५ च.
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक ६०
याच्या कलम
१०५ ची
सुधारणा.

(क) पहिल्या परंतुकानंतर पुढील परंतुक समाविष्ट करण्यात येईल :-

“ परंतु आणखी असे की, ज्या कोणत्याही निवास किंवा उद्योगाचे इमारतीच्या किंवा तिच्या भूगाच्या बाबतीतील मालमत्ता कर हा, समती-नि-परवानगी आकार (लिव्ह अँड लायसन्स आकार) मग तो कोणत्याही नाकमे संबंधित गेला असेल, बिचारात घेऊन आलेल्या वार्षिक भाडे मूल्याच्या आधारे बसविला असेल अशा इमारती व तिच्या भूगाच्या संबंधात, फाट-कलम (१) च्या पहिल्या परंतुकाच्या प्रत्येकानाथे, अशा नगनपत्राच्या वर्षामध्ये बसविण्यायोग्य असलेला असा मालमत्ता कर हा, अशा इमारत किंवा तिच्या भूगाच्या रवतः भांगवटा करीत असल्याप्रमाणे आणि तशी निर्धारण पुस्तकात नोंद घेतले असल्याप्रमाणे, निश्चित करणे मुख्य अधिकार्यास विधिसंमत असेल : ” ;

(ख) दुसऱ्या परंतुकातील “ आणखी असे की ” या मजकुराऐवजी “ तरतूद ” हा शब्दकर वाखल करण्यात येईल.

१५. नगरपरिषदा अधिनियमाच्या कलम २०६ क नंतर पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :-

नम १९६५ च.
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक ६०
याच्या कलम
२०६ ख
मनादेश
४४०.

“ २०६ ख. (१) या अधिनियमाच्या अन्व कोणत्याही तरतुदीमध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, जेथे इमारतीच्या व जांमतीच्या भांडवल मूल्याच्या आधारे, नगरपालिका क्षेत्रातील इमारती व जांमती यांचेर मालमत्ता कर बसविण्याच्या पद्धतीचा खोकार करण्यासाठी नगरपरिषदेने ठराव संमत केला असेल तेथे, ज्या सरकारी वर्षात इमारतीच्या व जांमतीच्या भांडवल मूल्याच्या आधारे, असा कर बसविला असेल त्या वर्षात पुढील तरतुदी लागू होतील :-

भांडवल मूल्यातील घटनेत कालाचा वापर न करत मालमत्ता करत.

(एक) नगरपालिका क्षेत्रातील इमारती व जांमती यांचे भांडवली मूल्य निश्चित करण्यात येईपर्यंत, अशा इमारती व जांमती यांच्या संबंधात बसविण्यायोग्य व देय असलेला मालमत्ता कर हा, तात्पुरत्या स्वरूपात, नगरीय वर्षामध्ये, बसविण्यायोग्य व देय असलेल्या कराच्या रकमेइतका असेल ; आणि तदनुसार नगरपरिषदेस, त्या कराकरिता तात्पुरते बोल बजावणे विधिसंमत असेल ,

(१) उन्मत्ततेचे व जर्मिनीचे भांडवली मूल्य निश्चित केल्यानंतर नगरपरिषद, मालमत्ता कराच्या आकारणीचे अंतिम बोल वजावेल ;

(तीन) अशा अंतिम निर्धारणानंतर, निर्धारितते अधिक रक्कम भरली आहे असे आढळून आले तर, अशी अधिक रक्कम, अंतिम बोल वजावल्याच्या दिनांकापासून तीन महिन्यांच्या आत, अंतिम बिनाचा दिनांकापासून त्यासाठी घरात करण्यात येईल किंवा निर्धारिततेची समती मिळवून, पुढील वर्षाच्या मालमत्ता कराच्या देव रकमेचे, कोणतीही अरुल्यास, प्रदान म्हणून ती रक्कम सरासरीत करण्यात येईल ; आणि अंतिम निर्धारणानंतर कराची रक्कम ही निर्धारितते यापूर्वीच भरलेल्या कराच्या रकमेपेक्षा अधिक असल्या तर, त्यातील फरकाची रक्कम निर्धारिततेकडेन वसूल करण्यात येईल.

(२) नगरपरिषद, ज्या सरकारी वर्षामध्ये, भांडवली मूल्यांच्या आधारे इभारती व जर्मिनीचे मालमत्ता कर बसविण्याचे ठरविले ते सरकारी वर्ष समाप्त झाल्यावर, या कलमच्या तरतुदी, अंमलात असल्याचे नद होईल.”

१९६५ चा १६. नगरपरिषद अधिनियमाच्या कलम १५०ख नंतर पुढील कलम समाविष्ट करण्यात आला आहे :-

१५० ग. असाधारण

ज्या निर्धारण झाले नसेल असा।

१५० ग. या अधिनियमात किंवा त्याखाली करण्यात आलेल्या नियमात एतद्द्वारे काहीही अंतर्भूत असले तरी, या प्रकारच्या अन्वये बसविण्यायोग्य असलेले कोणतेही कर किंवा फी यांचा भरणा करणाऱ्यास पात्र असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीचे कोणत्याही कारणाने, नर कोणत्याही वर्षातील कर निर्धारण केले गेले नसेल तर, आढवनास, ज्या दिनांकास ती व्यक्ती, आकारणी करण्यास पात्र झाली असेल त्या दिनांकापासून सहा वर्षांच्या आत, कोणत्याही वेळी, अशा व्यक्तीवर कराची अर्ध देय फीची आकारणी करणारी नोंदोस बजावणूक येईल ; आणि अशी नोंदोस बजावल्याच्या दिनांकापासून १५ दिवसांच्या आत तीद्वारे त्यावरील प्रदानाची मगणी करता येईल आणि या अधिनियमाच्या अर्ध त्याखाली करण्यात आलेल्या नियमांच्या तरतुदी, शक्य असले तथवर, ज्या वर्षात कराचा किंवा फीचा संबंध येतो त्या वर्षात अशी आकारणी करण्यात आली होती असे समजून, लागू करण्यात येतील.”

निवेदन.

दिनांक १ एप्रिल २०१० पर्यंत भारताच्या व जागतिक्या भांडवली मूल्याच्या आधारे, युरोपमंडळीत भारताचे व जगातील सर्व मालमत्ता कर बसवण्याच्या पद्धतीचा मुंबई महानगरपालिकेने म्योकन कॅम्पायर, ऑगस्ट, २०१० मध्ये मुंबई झालेल्या भांडवली मूल्य निश्चित करण्याची प्रक्रिया ही ३६ मार्च २०११ च्या पुढे धातू राहणार आहे. ही प्रक्रिया अशा प्रकारे चालू राहण्याचे कारण की, ज्यावर अशा भांडवली कर बसवण्याचा आहे अशा सुमारे ३ कोटीपेक्षा जास्त मालमत्तांचे भांडवली मूल्य निश्चित केलेल्याचे आहे, या अर्धे मालमत्तांचे भांडवली मूल्य निश्चित करण्याच्या कामाचे प्रमाण हे इतके प्रचंड आहे की, ३१ मार्च २०११ पूर्वी, या सर्व मालमत्तांचे भांडवली मूल्य निश्चितकरण पूर्ण करणे महानगरपालिकेला शक्य होणार नाही परिणामी, भांडवली मूल्य निश्चित करण्याचे काम वर्ष २०११-२०१२ मध्ये देखील चालू राहिल, सर्व भांडवली भांडवली मूल्य निश्चित करण्यात येत नाही आणि त्यांचे एकूण मर्यादा निश्चित करण्यात येत नाही. त्याचप्रमाणे, ज्या कराच्या दराने मालमत्ता कर बसवता येईल असा कराचा दर निर्धारित करणे देखील शक्य होणार नाही. यामुळे मुंबई महानगरपालिका अधिनियमच्या कलम १२८, १४०अ, १५४अ व २२९अ यांमध्ये अंतर्भूत असलेल्या, किर्वात मॅक्रोमॅकलीन तरतुदीची व्याप्ती वाढविणे स्वभाविकरणे आवश्यक आहे. यामुळे महानगरपालिकेला, २०१०-२०११ व २०१२-२०१२ या वर्षांकरिता पुढील मूल्य तात्पुरते भांडवली मूल्य आहे असे समजून, त्या आधारे, स्वतंत्रपणे तात्पुरते वीट वजावता येईल. म्हणून, वरील उद्दिष्ट साध्य करण्यासाठी, मुंबई महानगरपालिका अधिनियम (१८८८ चा नुंबर ३) यामध्ये योग्य त्या सुधारणे करण्याचे प्रस्तावित केले आहे.

२. सुधारणा केल्याप्रमाणे, कलम १४०अ आणि १५४ (१अ) मध्ये तरतूद केलेल्या धर्त्यावर पुढील मूल्य हे तात्पुरते भांडवली मूल्य आहे असे समजून, त्याप्रमाणे पाणी कर व पाणी लाभ कर तसेच मलिनःसारण कर आणि मलिनःसारण लाभ कर बसविणे महानगरपालिकेला शक्य व्हावे म्हणून, कलम १७२ मध्ये सुधारणा करण्याची संधीदेखील घेण्यात आली आहे. निर्धारण करण्याचे राहून गेलेल्या मालमत्तांवरिल कराच्या संबंधतील महसुलाच्या हानीस प्रतिबंध करण्यासाठी, नवीन कलम २१६व अर्धिनियमात समाविष्ट करण्याचे प्रस्तावित करण्यात येत आहे, ज्यामुळे महानगरपालिकेस ज्या दिनांकास अशा मालमत्तांचे निर्धारण करण्यात आलेले असले तरीही हाते अशा दिनांकापासून सहा वर्षांच्या आत, कोणत्याही वेळी, अशा मालमत्तांचे निर्धारण करणे शक्य होईल.

३. तसेच, नुंबर प्रॉव्हिज महानगरपालिका अधिनियम, १९४९, नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम, १९४८ आणि महाराष्ट्र नगरपालिका, नगर पंचायती व आंचांगिक नगरी अधिनियम, १९६५ यांमध्ये देखील तत्सम योग्य तरतुदीचा समावेश करण्यात येत आहे.

४. राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नाही आणि उपरोक्त प्रयोजनासाठी, महाराष्ट्रच्या राज्यपालानी, मुंबई महानगरपालिका अधिनियम (१८८८ चा नुंबर ३), मुंबई प्रॉव्हिज महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ (१९४९ चा नुंबर ५९), नागपूर शहर महानगरपालिका अधिनियम, १९४८ (१९५० चा मध्यप्रान्त व वन्हाड २) आणि महाराष्ट्र

नगरपरिषदा, नगरपालिका व अंतर्राज्यिक नगरी अधिनियम, १९५२ (१९५५ चा नं. ४०) यांतून अन्वयेन स्थापना करण्यासाठी तात्काळ कार्यवाही करणे जांमळे आवश्क कवे अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्यावरून त्यांचो खाती पटली अद्वे, म्हणून हें अध्यादेश प्रक्यापित करण्यांत येत आलें.

मुंबई,

दिनांक १ माचें २०११.

के. शंकरनारायणन्,

महाराष्ट्राचें राज्यपाल.

महाराष्ट्राचें राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवानें,

मनुकुमार श्रीवास्तव,

शासनाचें प्रधान सचिव.

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग आठ

वर्ष २, अंक ५९(६)]

गुरुवार, मार्च १०, २०११/फाल्गुन २५, शके १९३२

[पृष्ठे ११, किंमत : स्वये १४.००

असाधारण क्रमांक १४

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम आणि विधि व न्याय विभागाकडून आलेली विधेयके (इंग्रजी अनुवाद).

In pursuance of clause (3) of article 348 of the Constitution of India, the following translation in English of the Maharashtra Municipal Corporations and Municipal Councils (Amendment) Ordinance, 2011 (Mah. Ord. X of 2011), is hereby published under the authority of the Governor.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

H. B. PATEL,
Secretary to Government,
Law and Judiciary Department.

[Translation in English of the Maharashtra Municipal Corporations and Municipal Councils (Amendment) Ordinance, 2011 (Mah. Ord. X of 2011), published under the authority of the Governor.]

URBAN DEVELOPMENT DEPARTMENT

Mantralaya, Mumbai 400 032, dated the 10th March 2011.

MAHARASHTRA ORDINANCE No. X OF 2011.

AN ORDINANCE

further to amend the Mumbai Municipal Corporation Act, the Bombay Provincial Municipal Corporations Act, the City of Nagpur Corporation Act, 1948 and the Maharashtra Municipal Councils, Nagar Panchayats and Industrial Townships Act, 1965.

WHEREAS both Houses of the State Legislature are not in session :

AND WHEREAS the Governor of Maharashtra is satisfied that circumstances exist which render it necessary for him to take immediate action further to amend the Mumbai Municipal Corporation Act, the Bombay Provincial Municipal Corporations Act, 1949, the City of Nagpur Corporation Act, 1948 and the Maharashtra Municipal Councils, *Nagar Panchayats* and Industrial Townships Act, 1965, for the purposes hereinafter appearing;

Bom.
III of
1888.
Bom.
LIX of
1949
C.P.
and
Berar
II of
1950
Mah.
XL of
1965

NOW, THEREFORE, in exercise of the powers conferred by clause (1) of article 213 of the Constitution of India, the Governor of Maharashtra is hereby pleased to promulgate the following Ordinance, namely :-

CHAPTER I

PRELIMINARY

- Short title and commencement.
- (1) This Ordinance may be called the Maharashtra Municipal Corporations and Municipal Councils (Amendment) Ordinance, 2011.
  - (2) It shall come into force at once.

CHAPTER II

AMENDMENTS TO THE MUMBAI MUNICIPAL CORPORATION ACT

- Amendment of section 128 of Bom. III of 1888.
2. In section 128 of the Mumbai Municipal Corporation Act, (hereinafter, in this Chapter, referred to as "the Mumbai Corporation Act") for sub-section (3), the following sub-section shall be substituted, namely :--

Bom.
III of
1888.

"(3) Notwithstanding anything contained in sub-sections (1) and (2), the Corporation may, at any time during the official years 2010-2011 and 2011-2012, determine, separately for each of the said two years, the rates of property taxes for different categories of users of a building or land or part thereof. The rates of property taxes so determined shall be effective and shall be deemed to have been effective from the 1st of April of those two years and the taxes for the said two years shall be leviable and payable at the rates so determined."

- Amendment of section 140A of Bom. III of 1888.
3. In section 140A of the Mumbai Corporation Act, --

(1) in sub-section (1), --

(a) after the first proviso, the following proviso shall be inserted, namely :--

" Provided further that, where the property tax levied in respect of any residential or non-residential building or portion thereof were on the basis of annual letting value arrived at considering leave and licence charges, by whatever name called, then for the purposes of the first proviso to sub-section (1), it shall be lawful for the Commissioner to ascertain such tax

leviable during such immediately preceding year, as if such building or portion thereof were self-occupied and had been so entered in the assessment book ;”

(b) in the second proviso, for the word “ further ” the word “ also ” shall be substituted ;

(2) for sub-section (2), the following sub-section shall be substituted, namely :

“(2) Notwithstanding anything contained in sub-section (1) of section 139A or any other provisions of this Act or Resolution, if any, passed by the Corporation for adopting the levy of property tax on the basis of capital value but subject to the provisions of section 154A, buildings and lands in respect of which the process of fixing capital value is in progress on the 26th August 2010, being the date of coming into force of section 3 of the Maharashtra Municipal Corporations and Municipal Councils (Third Amendment) Act, 2010, until it is so fixed; the tax leviable and payable in respect of such buildings and lands shall provisionally be equal to the amount of tax leviable and payable in the preceding year, that is to say, for the year commencing on the first day of April 2009 and ending on the thirty-first day of March 2010 and such provisional tax shall be leviable and payable for each of the years 2010-2011 and 2011-2012 according to the provisional bills which may be issued separately for each such year; so, however, that on fixation of capital value of the respective buildings and lands, final bill of assessment of property taxes on the basis of capital value may then be issued for each such year as aforesaid. After such final assessment, if it is found that the assessee has paid excess amount, such excess shall, notwithstanding anything contained in section 179, be refunded within three months from the date of issuing the final bill, alongwith interest from such date as provided in the first proviso to sub-section (5) of section 217, or after obtaining the consent of the assessee, shall be adjusted towards payment of property tax due, if any, for the subsequent years; and if the amount of taxes on final assessment is more than the amount of tax already paid by the assessee, the difference shall be recovered from the assessee.”

4. For section 154A of the Mumbai Corporation Act, the following section shall be substituted, namely : -

“154A. Notwithstanding anything contained in section 154, the rateable value of any building or land or part thereof, for the official year 2009-2010, shall be the provisional capital value of such buildings or lands in respect of the official years 2010-2011 and 2011-2012, and such provisional capital value shall be deemed to be the capital value validly and legally fixed under the provisions of this Act, pending fixing

Substitution of section 154A of Bom. C. of 1888.

Provisional fixation of capital value at certain costs.

the capital value thereof; and it shall be lawful for the Commissioner to treat it as such for the purposes of assessment book kept under the provisions of this Act, and the bill for property taxes issued under sub-section (2) of section 140A shall be deemed to have been validly and legally issued under the provisions of this Act.”

Substitution of section 172 of Bom. III of 1888.

5. For section 172 of the Mumbai Corporation Act, the following section shall be substituted, namely :-

Rules for Water Taxes and charges and Sewerage Taxes and charges and amendment thereof.

“172. (1) The provisions of section 140A and 154A, as amended by the Maharashtra Municipal Corporations and Municipal Councils (Amendment) Ordinance, 2011, shall, *mutatis mutandis* apply, for the purposes of levy of water taxes and charges and sewerage taxes and charges for the years 2010-2011 and 2011-2012.

Mah. Ord. N of 2011

(2) The Standing Committee may, from time to time, add to, amend or rescind any rules made or deemed to be made by it under sections 169 and 170 (both inclusive), but any such revision of the rules shall, subject to the provisions of sub-section (1), come into force on the date appointed by the Committee for this purpose so however that such date shall not be earlier than the 1st April of the official year during which the decision to make such revision is taken by the Standing Committee :

Provided that, the rules fixing the rates for the official years 2010-2011 and 2011-2012 shall be effective from the first day of each respective official year.”

Insertion of section 216B in Bom. III of 1888.

6. After section 216A of the Mumbai Corporation Act, the following section shall be inserted, namely :-

Power to assess in case of escape from assessment.

“216B. Notwithstanding anything to the contrary contained in this Act or the rules made thereunder, if for any reason any person liable to pay any of the taxes or fees leviable under this Chapter has escaped assessment in any year, the Commissioner may, at any time within six years from the date on which such person should have been assessed, serve on such person a notice assessing him to the tax or fee due and demanding payment thereon within 15 days from the date of such service; and the provisions of this Act and the rules made thereunder shall, so far as may be, apply as if assessment was made in the year to which the tax or fee relates.”

Amendment of section 219A of Bom. III of 1888.

7. In section 219A of the Mumbai Corporation Act, after the figures “2010”, the following shall be inserted, namely :-

“or, as the case may be, by the Maharashtra Municipal Corporations and Municipal Councils (Amendment) Ordinance, 2011.”

Mah. Ord. N of 2011

CHAPTER III

AMENDMENTS TO THE BOMBAY PROVINCIAL MUNICIPAL CORPORATIONS ACT, 1949

Bom. LIX of 1949. 8. In section 129 of the Bombay Provincial Municipal Corporations Act, 1949 (hereinafter, in this Chapter, referred to as "the Provincial Corporations Act"), in sub-section (2), --- Amendment of section 129 of Bom. LIX of 1949.

(a) after the first proviso, the following proviso shall be inserted, namely :—

"Provided further that, where the property taxes levied in respect of any residential or non-residential building or portion thereof were on the basis of annual letting value arrived at considering leave and licence charges, by whatever name called, then for the purposes of the first proviso to sub-section (1), it shall be lawful for the Commissioner to ascertain such tax leviable during such immediately preceding year, as if such building or portion thereof were self-occupied and had been so entered in the assessment book :";

(b) in the second proviso, for the word "further" the word "also" shall be substituted.

9. After section 129-1A of the Provincial Corporations Act, the following section shall be inserted, namely :— Insertion of section 129-2A in Bom. LIX of 1949.

"129-2A. (1) Where a Corporation passes a resolution to adopt levy of property taxes on buildings and lands in the City, on the basis of capital value of building and lands, notwithstanding anything contained in any other provisions of this Act, the following provisions shall apply in the official year in which such tax is levied on the basis of capital value of buildings and lands, namely :— Transitory provisions in respect of the property taxes on capital value.

(i) until the capital value of the buildings and lands in the City are fixed, the tax leviable and payable in respect of such buildings and lands shall provisionally be equal to the amount of tax leviable and payable in the preceding year and it shall be lawful for the Corporation to the issue a provisional bill for the tax accordingly ;

(ii) on fixation of the capital value of the buildings and lands, the Corporation shall issue a final bill of assessment of property taxes ;

(iii) after such final assessment, if it is found that the assesee has paid excess amount, such excess shall be refunded within three months from the date of issuing the final bill, alongwith interest from the date of final bill, or after obtaining the consent of the assesee, shall be adjusted towards payment of property taxes due, if any, for the subsequent years; and if the amount of tax on final assessment is more than the amount of tax already paid by the assesee the difference shall be recovered from the assesee.

(2) The provisions of this section shall cease to operate after expiry of the official year in which the Corporation has decided to levy property tax on the basis of capital value of buildings and lands."

Insertion of section 150A in Bom. L.N. of 1949.

Power to assess in case of escape from assessment.

10. After section 150 of the Provincial Corporations Act, the following section shall be inserted, namely :—

"150A. Notwithstanding anything to the contrary contained in this Act or the rules made thereunder, if for any reason any person liable to pay any of the taxes or fees leviable under this chapter has escaped assessment in any year, Commissioner may, at any time within six years from the date on which such person should have been assessed, serve on such person a notice assessing him to the tax or fee due and demanding payment thereon within 15 days from the date of such service; and the provisions of this Act and the rules made thereunder shall, so far as may be, apply as if assessment was made in the year to which the tax or fee relates."

CHAPTER IV

AMENDMENTS TO THE CITY OF NAGPUR CORPORATION ACT, 1948

Amendment of section 115A of C.P. and Berar II of 1950.

11. In section 115A in the City of Nagpur Corporation Act, 1948 (hereinafter, in this Chapter, referred to as "the Nagpur Corporation Act"), in sub-section (2),—

C.P. and Berar II of 1950

(a) after the first proviso, the following proviso shall be inserted, namely :—

"Provided further that, where the property taxes levied in respect of any residential or non-residential building or portion thereof were on the basis of annual value arrived at considering leave and licence charges, by whatever name called, then for the purposes of the first proviso to sub-section (2), the property taxes leviable during such immediately preceding year shall be ascertained on the basis of tax which could be leviable and payable as if the building or portion thereof were self-occupied and had been so entered in the assessment book ;"

(b) in the second proviso, for the word "further" the word "also" shall be substituted.

Insertion of section 115AAA in C.P. and Berar II of 1950.

Transitory provisions in respect of the property tax on capital value.

12. After section 115AA of the Nagpur Corporation Act, the following section shall be inserted, namely :—

"115AAA. (1) Where the Corporation passes a resolution to adopt levy of property taxes on buildings and lands in the City, on the basis of capital value of building and lands, notwithstanding anything contained in any other provisions of this Act, the following provisions shall apply in the official year in which such tax on the basis of capital value of buildings and lands is levied, namely :—

(i) until the capital value of the buildings and lands in the City are fixed, the tax leviable and payable in respect of such buildings and lands shall provisionally be equal to the amount of tax leviable and payable in the preceding year and it shall be lawful for the Corporation to the issue a provisional bill for the tax accordingly ;

(ii) on fixation of the capital value of the buildings and lands, the Corporation shall issue a final bill of assessment of property taxes ;

(iii) after such final assessment, if it is found that the assesee has paid excess amount, such excess shall be refunded within three months from the date of issuing the final bill, alongwith interest from the date of final bill, or after obtaining the consent of the assesee, shall be adjusted towards payment of property tax, due, if any, for the subsequent years; and if the amount of tax on final assessment is more than the amount of tax already paid by the assesee the difference shall be recovered from the assesee.

(2) The provisions of this section shall cease to operate after expiry of the official year in which the Corporation has decided to levy property tax on the basis of capital value of buildings and lands.”.

13. After section 155A of the Nagpur Corporation Act, the following section shall be inserted, namely :—

Insertion of section 155B in C.P. and Berar II of 1950.

“155B. Notwithstanding anything to the contrary contained in this Act or the rules made thereunder, if for any reason any person liable to pay any of the taxes or fees leviable under this chapter has escaped assessment in any year, the Commissioner may, at any time within six years from the date on which such person should have been assessed, serve on such person a notice assessing him to the tax or fee due and demanding payment thereon within 15 days from the date of such service; and the provisions of this Act and the rules made thereunder shall, so far as may be, apply as if assessment was made in the year to which the tax or fee relates.”.

Power to assess in case of escape from assessment.

CHAPTER V

AMENDMENTS TO THE MAHARASHTRA MUNICIPAL COUNCILS, NAGAR PANCHAYATS AND INDUSTRIAL TOWNSHIPS ACT, 1965

Mah. XL of 1965. 14. In section 105 of the Maharashtra Municipal Councils, Nagar Pan-hayats and Industrial Townships Act, 1965 (hereinafter, in this Chapter, referred to as “ the Municipal Councils Act”), in sub-section (f), —

Amendment of section 105 of Mah. XL of 1965.

(a) after the first proviso, the following proviso shall be inserted, namely :—

“ Provided further that, where the property taxes levied in respect of any residential or non-residential building or portion thereof

were on the basis of annual letting value arrived at considering leave and licence charges, by whatever name called, then for the purposes of the first proviso to sub-section (1), it shall be lawful for the Chief Officer to ascertain such tax leviable during such immediately preceding year, as if such building or portion thereof were self-occupied and had been so entered in the assessment book:"

(b) in the second proviso, for the word "further" the word "also" shall be substituted.

Insertion of section 106B in Mah. XL of 1965.

15. After section 106A of the Municipal Councils Act, the following section shall be inserted, namely :-

Transitory provisions in respect of the property tax on capital value.

" 106B. (1) Where a Council passes a resolution to adopt levy of property taxes on buildings and lands in the municipal area, on the basis of capital value of building and lands, notwithstanding anything contained in any other provisions of this Act, the following provisions shall apply in the official year in which such tax on the basis of capital value of buildings and lands is levied, namely : -

(i) until the capital value of the buildings and lands in the municipal area are fixed, the tax leviable and payable in respect of such buildings and lands shall provisionally be equal to the amount of tax leviable and payable in the preceding year and it shall be lawful for the Council to the issue a provisional bill for tax accordingly ;

(ii) on fixation of the capital value of the buildings and lands, the Council shall issue a final bill of assessment of property taxes;

(iii) after such final assessment, if it is found that the assessee has paid excess amount, such excess shall be refunded within three months from the date of issuing the final bill, alongwith interest from the date of final bill, or after obtaining the consent of the assessee, shall be adjusted towards payment of property tax due, if any, for the subsequent years: and if the amount of tax on final assessment is more than the amount of tax already paid by the assessee, the difference shall be recovered from the assessee.

(2) The provisions of this section shall cease to operate after expiry of the official year in which the Council has decided to levy property tax on the basis of capital value of buildings and lands."

Insertion of section 150C in Mah. XL of 1965.

16. After section 150B of the Municipal Councils Act, the following section shall be inserted, namely : -

"150C. Notwithstanding anything to the contrary contained in this Act or the rules made thereunder, if for any reason any person liable to pay any of the taxes or fees leviable under this chapter has escaped assessment in any year, the Chief Officer may, at any time within six years from the date on which such person should have been assessed, serve on such person a notice assessing him to the tax or fee due and demanding payment thereon within 15 days from the date of such service; and the provisions of this Act and the rules made thereunder shall, so far as may be, apply as if assessment was made in the year to which the tax or fee relates."

Power to assess in case of escape from assessment.

STATEMENT

On adoption by the Mumbai Municipal Corporation, the system of levy of property taxes on buildings and lands in Brihan Mumbai on the basis of capital value of the buildings and lands with effect from 1st April 2010, the process of fixing the capital value which had started in August, 2010 is bound to stretch beyond 31st March 2011. This is so because there are more than 3 lakh properties of which capital value has to be fixed for the purposes of such levy of property tax thereon, but the volume of work of fixing the capital value of all these properties being so large that it may not be possible for the Corporation to complete the fixation of capital value of all these properties before 31st March 2011. As a result of this, the work of fixing capital value would continue during the year 2011-2012 also. Unless the capital value of all the properties is fixed and the total extent thereof is ascertained, it may not also be feasible to determine the rate of tax at which the property taxes can be levied. This naturally necessitates expanding the scope of certain transitory provisions as contained in sections 128, 140A, 154A and 219A of the Mumbai Municipal Corporation Act, so as to enable the Corporation to separately issue the provisional bills on the basis of rateable value treating it as provisional capital value for the years 2010-11 and 2011-12. It is, therefore, proposed to suitably amend the Mumbai Municipal Corporation Act (Bom. III of 1888) to achieve the objectives.

2. Opportunity is also taken to amend section 172 suitably to enable the Corporation to levy water tax and water benefit tax as also the sewerage tax and sewerage benefit tax likewise, treating rateable value as provisional capital value on the same lines as provided in sections 140A and 154(A), as amended. With a view to prevent loss of revenue in respect of tax on properties which have escaped from assessment, a new section 216B is proposed to be inserted in the Act to enable the Corporation to assess such properties at any time within six years from the date on which such properties should have been assessed.

3. Similar, suitable provisions are also being incorporated in the Bombay Provincial Municipal Corporations Act, 1949, the City of Nagpur Corporation Act, 1948 and the Maharashtra Municipal Councils, *Nagar Panchayats* and Industrial Townships Act, 1965.

4. As both Houses of the State Legislature are not in Session and the Governor of Maharashtra is satisfied that circumstances exist which render it necessary for him to take immediate action further to amend the Mumbai Municipal Corporation Act (Bom. III of 1888), the Bombay Provincial Municipal Corporations Act, 1949 (Bom. LIX of 1949), the

City of Nagpur Corporation Act, 1948 (C.P. and Berar II of 1950), and the Maharashtra Municipal Councils, *Nagar Panchayats* and Industrial Townships Act, 1965 (Mah. XI. of 1965), for the purposes aforesaid, this Ordinance is promulgated.

Mumbai,

Dated the 9th March 2011.

K. SANKARANARAYANAN,

Governor of Maharashtra.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

MANU KUMAR SHrivASTAV,
Principal Secretary to Government.